

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1968 Nr. 88

A. TITEL

*Overeenkomst inzake economische samenwerking tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Indonesië, met Protocol;
Djakarta, 7 juli 1968*

B. TEKST

Agreement on economic cooperation between the Government of the Kingdom of the Netherlands and the Government of the Republic of Indonesia

The Government of the Kingdom of the Netherlands and the Government of the Republic of Indonesia,

Desirous of encouraging and intensifying economic cooperation between their countries to their mutual benefit,

Intending to create favourable conditions for investments by nationals of either State in the territory of the other State and to encourage such investments,

have agreed as follows:

CHAPTER I

Economic cooperation

Article 1

The Contracting Parties undertake, on the principles of reciprocity and mutual benefit, to promote their cooperation in the economic field with a view to developing their respective countries.

Article 2

The Contracting Parties shall facilitate the intensification of relations in the field of industry, trade, agriculture, maritime affairs, transport and

other services between their respective countries to the highest possible extent.

They shall, within the framework of and subject to their national legislation, further cooperation between companies, associations, and other organisations of any kind or subsidiary bodies thereof, connected with their economies, and all their other nationals engaged in economic activities, in order to develop their resources. In particular, they shall promote, with regard to industry, trade, agriculture, maritime affairs, transport and other services, cooperation in:

- the establishment of new enterprises or the extension of existing ones;
- the rendering of assistance to or participation in the management of enterprises;
- the introduction of new production techniques and the improvement of existing ones;
- the exploration for and the exploitation of natural resources;
- the supply of know-how and the collaboration in the technical field;
- the appointment of agents and/or representatives;

and in any other appropriate way.

With regard to the form of cooperation in the activities referred to in the preceding paragraph, the Contracting Parties, without excluding any other form, recognize the importance of joint ventures in which nationals of both States take part.

Article 3

Each Contracting Party undertakes to facilitate with regard to the other Contracting Party and to the extent permitted by the former Party's legislation:

- a) the holding in its territory by the other Contracting Party and its nationals of economic and commercial exhibitions and displays;
- b) the importation, duty-free, of goods, materials and equipment to be used for such exhibitions and displays, on condition that they are re-exported within a limited period;
- c) the importation, duty-free, of goods, materials and equipment to be used for technical work on behalf of governmental bodies or private enterprises, on condition that they are re-exported within a limited period;
- d) the re-exportation, duty-free, of the goods, materials and equipment referred to in b) and c);
- e) the sale of goods, materials and equipment referred to in b) and c) in the territory where they have been used, subject to the payment of duty.

CHAPTER II

Investments

Article 4

For the purposes of this Chapter:

- a) the term „nationals” includes legal persons established in accordance with the law of a Contracting Party, in the territory of that Contracting Party;
- b) the term „legal person” includes a legal person established in accordance with the law of the one Contracting Party, in the territory of that Contracting Party in respect of which, because of its being controlled by a national of the other Contracting Party, it has been agreed upon by contract that it should be treated, for the purposes of this Chapter, as a national of the latter Contracting Party.

Article 5

(1) Each Contracting Party shall ensure fair and equitable treatment to the investments, goods, rights and interests of nationals of the other Contracting Party and shall not impair, by unjustified or discriminatory measures, the management, maintenance, use, enjoyment or disposal thereof by those nationals.

(2) More particularly, each Contracting Party shall accord to such investments, goods, rights and interests the same security and protection as it accords either to those of its own nationals or to those of nationals of third States, whichever is more favourable to the investor.

Article 6

(1) Each Contracting Party recognizes the principle of the freedom of transfer of:

- the nett profits, interests, dividends, royalties, depreciation of capital assets and any current income, accruing from investment activities to nationals of the other Contracting Party;
- the proceeds of the total or partial liquidation of any investment, including possible increases in or additions to these investments, made by nationals of the other Contracting Party;
- an appropriate portion of the earnings of nationals of a Contracting Party who are authorized to work in the territory of the other Contracting Party;
- funds in repayment of loans which the Contracting Parties have recognized as investments;

to the country of residence of these nationals and in the currency thereof.

(2) Any authorization to transfer shall be issued, and any transfer shall be carried out, without undue restriction and delay, in conformity

with the most favourable relevant rules in force in the territory of the Contracting Party concerned.

Article 7

Neither Contracting Party shall take any measures depriving, directly or indirectly, nationals of the other Contracting Party of their investments, goods, rights or interests unless the following conditions are complied with:

- a) the measures are taken in the public interest and under due process of law;
- b) the measures are not discriminatory or contrary to any undertaking which the former Contracting Party may have given;
- c) the measures are accompanied by provision for the payment of just compensation. Such compensation shall represent the genuine value of the investments, goods, rights or interests affected, shall be paid without undue delay and shall be transferable to the extent necessary to make it effective for the nationals entitled thereto.

Article 8

Nationals or corporations of either Contracting Party who suffer losses in relation to approved investments owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency, or revolt in the territory of the other Contracting Party, shall be accorded treatment no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own nationals or corporations or nationals or corporations of third states as regards restitution, indemnification, compensation or other similar valuable consideration. Such payments shall be freely transferable.

Article 9

The Contracting Party in the territory of which an investment approved by it has been made, in respect of which investment the other Contracting Party or a national thereof has granted any financial security against non-commercial risks, recognizes the subrogation of the grantor of that security into the rights of the investor as to damages if payment has been made under that security, and to the extent of that payment.

Article 10

The present Chapter shall apply to investments made in the territory of the one Contracting Party by a national of the other Contracting Party as from January 10, 1967. Similarly, the present Chapter shall apply to goods, rights and interests connected with investments and acquired after the date referred to above.

Article 11

The Contracting Party in the territory of which a national of the other Contracting Party makes or intends to make an investment, shall

assent to any demand on the part of such national and any such national shall comply with any request of the former Contracting Party, to submit, for conciliation or arbitration, to the Centre established by the Convention of Washington of March 18, 1965, any dispute that may arise in connection with the investment.

CHAPTER III

Taxes, levies and charges

Article 12

For the purposes of this Chapter:

- a) the term „nationals” used in relation to a Contracting Party means:
  - i) all individuals possessing the nationality of that Contracting Party;
  - and
  - ii) all legal persons, partnerships and associations deriving their status as such from the law in force in the territory of that Contracting Party;
- b) the term „residents” used in relation to a Contracting Party includes all companies established in the territory of that Contracting Party.

Article 13

Nationals of the one Contracting Party shall not be subjected in the territory of the other Contracting Party to any tax, levy or charge, or any requirement connected therewith which is more burdensome than the taxes, levies and charges, and connected requirements to which nationals of that other Contracting Party are or may be subjected.

Article 14

Enterprises carried on by residents of the one Contracting Party shall not be subjected in the territory of the other Contracting Party to any tax, levy or charge, or any requirement connected therewith which is more burdensome than the taxes, levies and charges, and connected requirements to which enterprises carried on by residents of that other Contracting Party are or may be subjected.

Article 15

If in spite of the provisions of Article 13 or Article 14 of the present Agreement nationals of the one Contracting Party, or enterprises carried on by residents of the one Contracting Party would be subjected in the territory of the other Contracting Party to any tax, levy or charge, or any requirement connected therewith which is more burdensome than the taxes, levies and charges, and connected requirements to which nationals of any third State, or enterprises carried on by residents of any

third State are or may be subjected, then the first-mentioned nationals or enterprises shall not be subjected in the territory of the other Contracting Party to any tax, levy or charge, or any requirement connected therewith which is more burdensome than the taxes, levies and charges, and connected requirements to which nationals of such third State, or enterprises carried on by residents of such third State are or may be subjected.

Article 16

Enterprises carried on by companies established in the territory of the one Contracting Party, the capital of which is wholly or partly owned or controlled, directly or indirectly, by one or more nationals or residents of the other Contracting Party, shall not be subjected in the territory of the first-mentioned Contracting Party to any tax, levy or charge, or any requirement connected therewith which is more burdensome than the taxes, levies and charges, and connected requirements to which similar enterprises carried on by any company established in the territory of the first-mentioned Contracting Party are or may be subjected.

Article 17

(1) Each Contracting Party is free to accord special tax advantages by virtue of agreements for the avoidance of double taxation.

(2) Each Contracting Party is free, within an economic union, regional or sub-regional, to accord special favourable tax treatment to its own nationals and residents, and to nationals and residents of the other Member-States concerned, if such treatment is established within the framework of that economic union.

Article 18

Each Contracting Party recognizes the right of the other Contracting Party to require the payment of a fixed amount as a prerequisite for the exploration and exploitation in the field of mining, forestry and fishery in the territory of the latter Contracting Party.

Article 19

Each Contracting Party recognizes the right of the other Contracting Party to grant exemptions from taxes, levies and charges to certain businesses as a means of stimulating economic development.

CHAPTER IV

General

Article 20

The Contracting Parties agree to establish a Committee composed of representatives appointed by their respective Governments.

The Committee shall meet alternately in The Hague and Djakarta at the request of one of the Contracting Parties at least once a year, to discuss any matter pertaining to the implementation of the present Agreement and to consider means of promoting economic cooperation between the Contracting Parties.

The Committee shall therefore keep under review the development of their economic relations both in bilateral and multilateral contexts. It shall moreover make recommendations to the respective Governments when the objectives of this Agreement might be furthered and a fuller measure of economic cooperation might be obtained.

Article 21

Where a matter is governed by both the present Agreement and another international Agreement binding on the Contracting Parties, nothing in this Agreement shall prevent a national of one Contracting Party from benefiting by the provisions most favourable to him.

Article 22

(1) Any dispute between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of the present Agreement which is not settled in any other way, shall be submitted, at the request of any party to the dispute, to an arbitral tribunal composed of three members. Each party shall appoint one arbitrator and the two arbitrators thus appointed shall together appoint a third arbitrator who is not a national of either party.

(2) If one of the parties fails to appoint its arbitrator and has not proceeded to do so within two months after an invitation from the other party to make such appointment, the arbitrator shall be appointed, at the request of the latter party, by the President of the International Court of Justice.

(3) If the two arbitrators are unable to reach agreement, in the two months following their appointment, on the choice of the third arbitrator, the latter shall be appointed, at the request of either party, by the President of the International Court of Justice.

(4) If, in the cases provided for in the second and third paragraph of this Article, the President of the International Court of Justice is prevented from discharging the said function or is a national of either party, the Vice-President shall make the necessary appointments. If the Vice-President is prevented from discharging the said function or is a national of either party, the oldest member of the Court who is not a national of either party shall make the necessary appointments.

(5) The tribunal shall base its decision on the provisions of the present Agreement in conformity with the principles of law. Before the tribunal gives its decision, it may at any stage of the proceedings propose

to the parties that the dispute be settled amicably. The foregoing provisions shall not prejudice the power of the arbitral tribunal to decide the dispute *ex aequo et bono* if the parties so agree.

(6) Unless the parties decide otherwise, the tribunal shall determine its own procedure.

(7) The tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be final and binding on the parties to the dispute.

Article 23

As regards the Kingdom of the Netherlands, the present Agreement shall apply to the territory of the Kingdom in Europe, to Surinam and to the Netherlands Antilles, unless the notification from the Government of the Kingdom of the Netherlands provides otherwise.

Article 24

(1) The present Agreement shall enter into force on the day the two Contracting Parties notify each other by diplomatic notes that their constitutional requirements for the entering into force of the Agreement have been fulfilled, and shall remain binding for a period of 15 years.

(2) Unless either of the Contracting Parties shall have given notice of termination 12 months before the expiry of the current period, the validity of the present Agreement shall be deemed to have been tacitly extended for a further term of 15 years.

Article 25

In case of termination of the present Agreement the provisions relevant to investments shall continue to be effective for the period of validity of contracts concluded between the Contracting Party and the investor of the other Contracting Party prior to the notification of termination of the present Agreement.

Article 26

The Contracting Parties will apply provisionally the present Agreement as from the date of its signature.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Representatives, duly authorized thereto, have signed the present Agreement.

DONE at Djakarta, in duplicate, in the English language, this seventh day of July 1968.

For the Government of the Kingdom of the Netherlands,

(sd.) J. LUNS

For the Government of the Republic of Indonesia,

(sd.) A. MALIK

Protocol

At the time of signing the Agreement on Economic Cooperation between the Government of the Kingdom of the Netherlands and the Government of the Republic of Indonesia, the undersigned Plenipotentiaries have, in addition, agreed on the following understanding which shall be regarded as an integral part of the said Agreement:

Re Article 2 (maritime affairs)

Whilst recognizing the principle of the free participation of sea-going vessels of whatever nationality in international traffic, the Government of the Republic of Indonesia wishes to make clear that certain temporary measures to further the maritime activities, are a consequence of the necessity to develop the Indonesian merchant marine.

Re Article 5

(1) Whilst recognizing the principle that the treatment of Netherlands investments shall in no case be less favourable to the investors than the treatment of its own nationals, the Indonesian Government reserves its position with regard to national treatment of Netherlands investments in view of the present stage of development of the Indonesian national economy.

The Indonesian Government shall endeavour to the best of its ability to assure national treatment of Netherlands investors. However, as a reflection of recent developments, foreign owned and Indonesian owned businesses presently do not share identical rights, the Foreign Capital Investment Law differing from the Domestic Capital Investment Law.

In no case shall treatment of Netherlands investments be less favourable than Law no. 1 of 1967 permits.

When, pursuant to present or subsequent legislation, the Indonesian Government extends additional advantages to Indonesian investors, the Indonesian Government shall, in order to ensure fair and equitable treatment, grant identical or compensating facilities to Netherlands investors engaged in similar economic activities.

(2) With regard to the employment of foreign managerial, commercial or technical staff-personnel in an enterprise, in case such employment is subject to a licence according to the national legislation of the Contracting Party in the territory of which such enterprise will be established or is run, that Contracting Party will adopt a lenient attitude when deciding on applications for such licences, taking into account the importance of a just personnel-policy in the framework of the general management of an enterprise.

Re Articles 10 and 11

The applicability of the obligations laid down in Article 11 shall, in derogation of Article 10, commence on the date of the entry into force

of the present Agreement, it being understood that before that date Indonesia shall have ratified the Convention of Washington of March 18, 1965.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Representatives have signed the present Protocol.

DONE at Djakarta, in duplicate, in the English language, this seventh day of July 1968.

For the Government of the Kingdom of the Netherlands,

(sd.) J. LUNS

For the Government of the Republic of Indonesia,

(sd.) A. MALIK

C. VERTALING

Overeenkomst inzake economische samenwerking tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Republiek Indonesië

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Republiek Indonesië,

Verlangende de economische samenwerking tussen hun landen tot hun wederzijds voordeel te bevorderen en uit te breiden,

Voornemens gunstige voorwaarden te scheppen voor het doen van investeringen door onderdanen van een der Staten op het grondgebied van de andere Staat en zodanige investeringen te bevorderen,

Zijn als volgt overeengekomen:

HOOFDSTUK I

Economische samenwerking

Artikel 1

Uitgaande van de beginselen van wederkerigheid en wederzijds voordeel nemen de Overeenkomstsluitende Partijen de verplichting op zich, hun samenwerking op economisch gebied te bevorderen, ten einde hun onderscheiden landen verder te ontwikkelen.

Artikel 2

De Overeenkomstsluitende Partijen bevorderen de grootst mogelijke uitbreiding van hun betrekkingen op het gebied van de industrie, de handel, de landbouw, de zeescheepvaart, het vervoer en andere diensten tussen hun onderscheiden landen.

In het kader en met inachtneming van hun nationale wetgeving bevorderen zij de samenwerking tussen maatschappijen, verenigingen en andere organisaties van welke aard ook, of dochterondernemingen daarvan, die met hun nationale economie verband houden, alsmede tussen al hun andere onderdanen die economische activiteiten verrichten, ten einde hun hulpbronnen verder tot ontwikkeling te brengen. Ten aanzien van de industrie, de handel, de landbouw, de zeescheepvaart, het vervoer en andere diensten bevorderen zij met name samenwerking met betrekking tot:

- de oprichting van nieuwe ondernemingen of de uitbreiding van bestaande ondernemingen;
  - de verlening van bijstand bij of de deelneming aan de leiding van ondernemingen;
  - de invoering van nieuwe produktietechnieken en de verbetering van bestaande technieken;
  - het onderzoek naar en de exploitatie van natuurlijke rijkdommen;
  - de overdracht van kennis en de samenwerking op technisch gebied;
  - de benoeming van agenten en/of vertegenwoordigers;
- alsmede samenwerking op elke andere passende wijze.

Met betrekking tot de vorm van de samenwerking bij de werkzaamheden bedoeld in de voorgaande alinea erkennen de Overeenkomstsluitende Partijen, zonder enige andere vorm van samenwerking te willen uitsluiten, het belang van gezamenlijke ondernemingen waarin onderdanen van beide Staten deelnemen.

Artikel 3

Elke Overeenkomstsluitende Partij neemt de verplichting op zich, ten aanzien van de andere Overeenkomstsluitende Partij en voor zover de wetgeving van de eerste Partij zulks toelaat, het volgende te vergemakkelijken:

- a) het organiseren door de andere Overeenkomstsluitende Partij en haar onderdanen van economische en commerciële tentoonstellingen en soortgelijke manifestaties op haar grondgebied;
- b) de invoer, vrij van rechten, van goederen, materialen en uitrusting voor gebruik bij zodanige tentoonstellingen en soortgelijke manifestaties mits zij binnen een bepaald tijdvak weer worden uitgevoerd;
- c) de invoer, vrij van rechten, van goederen, materialen en uitrusting voor gebruik bij technische werkzaamheden ten behoeve van overheidsinstellingen of particuliere ondernemingen, mits zij binnen een bepaald tijdvak weer worden uitgevoerd;

- d) de wederuitvoer, vrij van rechten, van de goederen, materialen en uitrusting bedoeld onder b) en c);
- e) de verkoop van goederen, materialen en uitrusting bedoeld onder b) en c) op het grondgebied waar zij zijn gebruikt, onder voorbehoud van de betaling van rechten.

HOOFDSTUK II

Investeringsen

Artikel 4

Voor de toepassing van dit Hoofdstuk:

- a) worden onder „onderdanen” mede verstaan rechtspersonen opgericht overeenkomstig het recht van een Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van die Overeenkomstsluitende Partij;
- b) wordt onder „rechtspersoon” mede verstaan een rechtspersoon opgericht overeenkomstig het recht van een der Overeenkomstsluitende Partijen op het grondgebied van die Overeenkomstsluitende Partij, ten aanzien van welke rechtspersoon bij contract is overeengekomen dat hij ter fine van dit Hoofdstuk als een onderdaan van de andere Overeenkomstsluitende Partij moet worden beschouwd omdat een onderdaan van laatstgenoemde Partij overwegend belang bij die rechtspersoon heeft.

Artikel 5

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij waarborgt de eerlijke en billijke behandeling van de investeringen, goederen, rechten en belangen van onderdanen van de andere Overeenkomstsluitende Partij en belemmert niet, door ongerechtvaardigde of discriminatoire maatregelen, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de beschikking daarover door die onderdanen.

2. Met name verleent elke Overeenkomstsluitende Partij aan zodanige investeringen, goederen, rechten en belangen dezelfde veiligheid en bescherming die zij verleent aan die van haar eigen onderdanen of aan die van onderdanen van derde Staten, al naar gelang welke behandeling voor de investeerder het gunstigst is.

Artikel 6

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij erkent het beginsel van de vrije overmaking van:

- de netto-winsten, renten, dividenden, royalties, afschrijving op kapitaalgoederen, alsmede lopende inkomsten, verkregen uit investeringsactiviteiten door onderdanen van de andere Overeenkomstsluitende Partij;

- de opbrengst van de gehele of gedeeltelijke liquidatie van een investering, met inbegrip van eventuele waardevermeerderingen van of toevoegingen aan deze investeringen, gedaan door onderdanen van de andere Overeenkomstsluitende Partij;
  - een passend deel van de inkomsten van de onderdanen van een der Overeenkomstsluitende Partijen die toestemming hebben hun werkzaamheden uit te oefenen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij;
  - gelden voor de terugbetaling van leningen die de Overeenkomstsluitende Partijen als investeringen hebben erkend;
- naar het land van vestiging van deze onderdanen en in de valuta van dat land.

2. Elke toestemming tot overmaking wordt gegeven en elke overmaking wordt verricht zonder onnodige beperking en vertraging, overeenkomstig de gunstigste desbetreffende voorschriften die van kracht zijn op het grondgebied van de betrokken Overeenkomstsluitende Partij.

Artikel 7

Geen der Overeenkomstsluitende Partijen treft maatregelen om de onderdanen van de andere Overeenkomstsluitende Partij direct of indirect hun investeringen, goederen, rechten of belangen te ontnemen, tenzij wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a) de maatregelen worden genomen in het openbaar belang en met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang;
- b) de maatregelen niet discriminatoir of in strijd zijn met een eventueel door de eerstbedoelde Overeenkomstsluitende Partij gedane toezegging;
- c) de maatregelen voorzien in de betaling van een rechtvaardige vergoeding. Een zodanige vergoeding dient de werkelijke waarde van de investeringen, goederen, rechten of belangen die daarbij betrokken zijn te vertegenwoordigen, dient zonder onnodige vertraging te worden betaald en dient overgemaakt te kunnen worden voor zover nodig is om deze daadwerkelijk een vergoeding te doen zijn voor de onderdanen die daarop aanspraak kunnen maken.

Artikel 8

Aan onderdanen of rechtspersonen van een der Overeenkomstsluitende Partijen die verliezen lijden met betrekking tot goedgekeurde investeringen wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand, of opstand of oproer op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij wordt geen minder gunstige behandeling toegekend dan die welke de laatstbedoelde Overeenkomstsluitende Partij toekent aan haar eigen onderdanen of rechtspersonen of aan onderdanen of rechtspersonen van derde Staten wat betreft restitutie, schadeloosstelling, schadevergoeding of een andere soortgelijke uitkering. Zodanige betalingen moeten vrijelijk overgemaakt kunnen worden.

Artikel 9

De Overeenkomstsluitende Partij op wier grondgebied een door haar goedgekeurde investering is verricht, ten aanzien van welke investering de andere Overeenkomstsluitende Partij of een onderdaan daarvan enige financiële zekerheid heeft gesteld tegen niet-commerciële risico's, erkent de subrogatie van degene die deze zekerheid heeft gesteld in de rechten van de investeerder met betrekking tot schadevergoeding indien op grond van deze zekerheidsstelling een betaling werd verricht, en wel ten belope van deze betaling.

Artikel 10

Dit Hoofdstuk is van toepassing op investeringen op het grondgebied van een der Overeenkomstsluitende Partijen verricht door een onderdaan van de andere Overeenkomstsluitende Partij te rekenen van 10 januari 1967. Dit Hoofdstuk is eveneens van toepassing op goederen, rechten en belangen die verband houden met investeringen en verkregen zijn na de hierboven genoemde datum.

Artikel 11

De Overeenkomstsluitende Partij op wier grondgebied een onderdaan van de andere Overeenkomstsluitende Partij een investering verricht of voornemens is te verrichten, stemt in met een verzoek van een zodanige onderdaan en deze onderdaan voldoet aan een verzoek van de eerstbedoelde Overeenkomstsluitende Partij, om een geschil dat zich met betrekking tot de investering zou kunnen voordoen voor bemiddeling en arbitrage voor te leggen aan het Centrum opgericht bij het Verdrag van Washington van 18 maart 1965.

HOOFDSTUK III

Belastingen, heffingen en lasten

Artikel 12

Voor de toepassing van dit Hoofdstuk:

- a) wordt onder de term „onderdanen”, gebezigd ten aanzien van een Overeenkomstsluitende Partij, verstaan:
  - i) alle natuurlijke personen die de nationaliteit van die Overeenkomstsluitende Partij bezitten;
en
  - ii) alle rechtspersonen, vennootschappen en verenigingen die hun positie als zodanig ontleen aan het op het grondgebied van die Overeenkomstsluitende Partij geldende recht;
- b) wordt onder de term „inwoners”, gebezigd ten aanzien van een Overeenkomstsluitende Partij, mede verstaan alle maatschappijen gevestigd op het grondgebied van die Overeenkomstsluitende Partij.

Artikel 13

Onderdanen van de ene Overeenkomstsluitende Partij worden op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij niet onderworpen aan enigerlei belastingen, heffingen of lasten of enigerlei daarmede verband houdende verplichtingen die zwaarder zijn dan de belastingen, heffingen en lasten en daarmede verband houdende verplichtingen waaraan de onderdanen van die andere Overeenkomstsluitende Partij zijn of kunnen worden onderworpen.

Artikel 14

Ondernemingen gedreven door inwoners van een der Overeenkomstsluitende Partijen worden op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij niet onderworpen aan enigerlei belastingen, heffingen of lasten of enigerlei daarmede verband houdende verplichtingen die zwaarder zijn dan de belastingen, heffingen en lasten en daarmede verband houdende verplichtingen waaraan de ondernemingen gedreven door inwoners van die andere Overeenkomstsluitende Partij zijn of kunnen worden onderworpen.

Artikel 15

Indien ondanks het bepaalde in artikel 13 of artikel 14 van deze Overeenkomst onderdanen van een der Overeenkomstsluitende Partijen of ondernemingen gedreven door inwoners van een der Overeenkomstsluitende Partijen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij zouden worden onderworpen aan enigerlei belastingen, heffingen of lasten of enigerlei daarmede verband houdende verplichtingen die zwaarder zijn dan de belastingen, heffingen en lasten en daarmede verband houdende verplichtingen waaraan onderdanen van een derde Staat of ondernemingen gedreven door inwoners van een derde Staat zijn of kunnen worden onderworpen, worden de eerstbedoelde onderdanen of ondernemingen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij niet onderworpen aan enigerlei belastingen, heffingen of lasten of enigerlei daarmede verband houdende verplichtingen die zwaarder zijn dan de belastingen, heffingen en lasten en daarmede verband houdende verplichtingen waaraan de onderdanen van een zodanige derde Staat of de ondernemingen gedreven door inwoners van een zodanige derde Staat zijn of kunnen worden onderworpen.

Artikel 16

Ondernemingen gedreven door maatschappijen gevestigd op het grondgebied van een der Overeenkomstsluitende Partijen, waarvan het kapitaal geheel of gedeeltelijk, al dan niet rechtstreeks, het eigendom is van of wordt beheerst door een of meer onderdanen of inwoners van de andere Overeenkomstsluitende Partij worden op het grondgebied van de eerstbedoelde Overeenkomstsluitende Partij niet onderworpen aan eni-

gerlei belastingen, heffingen of lasten of aan enigerlei daarmede verband houdende verplichtingen die zwaarder zijn dan de belastingen, heffingen en lasten en daarmede verband houdende verplichtingen waaraan soortgelijke ondernemingen gedreven door een maatschappij gevestigd op het grondgebied van de eerstbedoelde Overeenkomstsluitende Partij zijn of kunnen worden onderworpen.

Artikel 17

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij is gerechtigd bijzondere belastingvoordelen toe te kennen uit hoofde van overeenkomsten tot het vermijden van dubbele belasting.

2. Elke Overeenkomstsluitende Partij is gerechtigd binnen een regionale of sub-regionale economische unie bijzondere belastingfaciliteiten toe te kennen aan zijn eigen onderdanen en inwoners, alsmede aan onderdanen en inwoners van de andere betrokken Lid-Staten, indien zodanige belastingfaciliteiten in het kader van die economische unie zijn vastgesteld.

Artikel 18

Elke Overeenkomstsluitende Partij erkent het recht van de andere Overeenkomstsluitende Partij betaling van een vast bedrag te verlangen als eerste voorwaarde voor het verrichten van onderzoekingen en voor exploitatie op het gebied van de mijnbouw, de bosbouw en de visserij binnen het grondgebied van de laatstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij.

Artikel 19

Elke Overeenkomstsluitende Partij erkent het recht van de andere Overeenkomstsluitende Partij aan bepaalde ondernemingen vrijstelling van belastingen, heffingen en lasten te verlenen als middel ter bevordering van de economische ontwikkeling.

HOOFDSTUK IV

Algemeen

Artikel 20

De Overeenkomstsluitende Partijen komen overeen, een Commissie op te richten, bestaande uit door hun onderscheiden Regeringen benoemde vertegenwoordigers.

De Commissie komt op verzoek van een der Overeenkomstsluitende Partijen minstens eenmaal per jaar en beurtelings in 's-Gravenhage en in Djakarta bijeen ter bespreking van aangelegenheden betreffende de tenuitvoerlegging van deze Overeenkomst en ter bestudering van middelen voor de bevordering van de economische samenwerking tussen de Overeenkomstsluitende Partijen.

Hiertoe stelt de Commissie zich voortdurend op de hoogte omtrent de ontwikkeling van hun economische betrekkingen, zowel in bilateraal als in multilateraal verband. Bovendien doet zij aanbevelingen aan de onderscheiden Regeringen wanneer de doelstellingen van deze Overeenkomst zouden kunnen worden bevorderd en een grotere mate van economische samenwerking tot stand zou kunnen worden gebracht.

Artikel 21

Wanneer een aangelegenheid bij zowel deze Overeenkomst als bij een andere internationale overeenkomst die verbindend is voor de Overeenkomstsluitende Partijen is geregeld, belet niets in deze Overeenkomst een onderdaan van een Overeenkomstsluitende Partij zich te beroepen op de bepalingen die voor hem het gunstigst zijn.

Artikel 22

1. Een geschil tussen de Overeenkomstsluitende Partijen betreffende de uitlegging of de toepassing van deze Overeenkomst dat niet op andere wijze kan worden geregeld, wordt op verzoek van een der partijen bij het geschil voorgelegd aan een uit drie leden bestaand scheidsgerecht. Iedere partij benoemt een scheidsman en de aldus benoemde scheidsmannen benoemen samen een derde scheidsman die geen onderdaan van een der partijen is.

2. Indien een der partijen geen scheidsman heeft benoemd en indien zij geen gevolg heeft gegeven aan het verzoek van de andere partij binnen twee maanden tot deze benoeming over te gaan, wordt de scheidsman op verzoek van laatstbedoelde partij benoemd door de President van het Internationale Gerechtshof.

3. Indien de twee scheidsmannen binnen twee maanden na hun benoeming niet tot overeenstemming kunnen geraken over de keuze van de derde scheidsman, wordt deze op verzoek van een der partijen benoemd door de President van het Internationale Gerechtshof.

4. Indien in de gevallen genoemd in het tweede en het derde lid van dit artikel, de President van het Internationale Gerechtshof verhinderd is genoemde functie uit te oefenen of indien hij onderdaan is van een der partijen, geschieden de noodzakelijke benoemingen door de Vice-President. Indien deze verhinderd is genoemde functie uit te oefenen of indien hij onderdaan is van een der partijen, geschieden de noodzakelijke benoemingen door het in jaren oudste lid van het Hof dat geen onderdaan is van een der partijen.

5. Het scheidsgerecht doet uitspraak op de grondslag van de bepalingen van deze Overeenkomst overeenkomstig de beginselen van het recht. Alvorens uitspraak te doen kan het scheidsgerecht, in ieder stadium van de procedure, een minnelijke schikking van het geschil aan de partijen voorstellen. De bovenstaande bepalingen doen geen afbreuk aan de bevoegdheid van het scheidsgerecht om een uitspraak *ex aequo et bono* te doen wanneer partijen aldus overeenkomen.

6. Tenzij partijen anders beslissen, stelt het scheidsgerecht zijn procedureregels zelf vast.

7. Het scheidsgerecht beslist bij meerderheid van stemmen. Een zodanige beslissing is onherroepelijk en bindt de partijen bij het geschil.

Artikel 23

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, is deze Overeenkomst van toepassing op het in Europa gelegen grondgebied van het Koninkrijk, op Suriname en op de Nederlandse Antillen, tenzij de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden in haar kennisgeving anders bepaalt.

Artikel 24

1. Deze Overeenkomst treedt in werking op de dag waarop de Overeenkomstsluitende Partijen elkaar door middel van de wisseling van diplomatieke nota's ervan in kennis stellen dat aan de constitutionele eisen voor de inwerkingtreding van de Overeenkomst is voldaan; zij blijft van kracht voor een tijdvak van 15 jaar.

2. Tenzij een der Overeenkomstsluitende Partijen twaalf maanden voor het verstrijken van het lopende tijdvak mededeling van beëindiging heeft gedaan, wordt de geldigheidsduur van deze Overeenkomst beschouwd als zijnde stilzwijgend met een nieuw tijdvak van 15 jaar te zijn verlengd.

Artikel 25

Bij beëindiging van deze Overeenkomst blijven de bepalingen betreffende investeringen van kracht voor de looptijd van de contracten die vóór de kennisgeving van de beëindiging van deze Overeenkomst werden gesloten tussen de ene Overeenkomstsluitende Partij en de investeerder van de andere Overeenkomstsluitende Partij.

Artikel 26

De Overeenkomstsluitende Partijen zullen de onderhavige Overeenkomst voorlopig toepassen, te rekenen van de datum harer ondertekening.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende Vertegenwoordigers, daartoe behoorlijk gemachtigd, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te Djakarta, de zevende juli 1968, in tweevoud in de Engelse taal.

*Voor de Regering van het
Koninkrijk der Nederlanden*

(w.g.) J. LUNS

*Voor de Regering van de
Republiek Indonesië*

(w.g.) A. MALIK

Protocol

Bij de ondertekening van de Overeenkomst inzake Economische Samenwerking tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Republiek Indonesië hebben de ondergetekende gevolmachtigden tevens overeenstemming bereikt over de volgende regeling, die als integrerend deel van de genoemde Overeenkomst dient te worden beschouwd:

Ad artikel 2 (zeescheepvaart)

Hoewel de Regering van de Republiek Indonesië het beginsel van de vrije deelneming van zeeschepen van elke nationaliteit aan het internationale verkeer huldigt, wenst zij duidelijk te stellen dat bepaalde tijdelijke maatregelen ter bevordering van de zeescheepvaart een uitvloeisel zijn van de noodzaak, de Indonesische koopvaardij tot ontwikkeling te brengen.

Ad artikel 5

1. Hoewel de Indonesische Regering het beginsel huldigt dat de behandeling van Nederlandse investeringen in geen geval voor de investeerders minder gunstig mag zijn dan de behandeling van haar eigen onderdanen, maakt zij een voorbehoud ten aanzien van de nationale behandeling van Nederlandse investeringen, zulks met het oog op de huidige stand van de ontwikkeling van de nationale economie van Indonesië.

De Indonesische Regering tracht naar haar beste vermogen een nationale behandeling van Nederlandse investeerders te verzekeren. Als gevolg echter van recente ontwikkelingen hebben ondernemingen die buitenlands eigendom zijn en ondernemingen die Indonesisch eigendom zijn geen gelijke rechten, daar de Wet inzake investeringen van buitenlands kapitaal verschilt van de Wet inzake investeringen van binnenlands kapitaal.

De behandeling van Nederlandse investeringen zal in geen geval minder gunstig zijn dan krachtens Wet nr. 1 van 1967 mogelijk is.

Indien de Indonesische Regering ingevolge de huidige of de toekomstige wetgeving extra voordelen toekent of zal toekennen aan Indonesische investeerders zal zij, ten einde een eerlijke en billijke behandeling te verzekeren, dezelfde of compenserende faciliteiten toekennen aan Nederlandse investeerders die soortgelijke economische activiteiten uitoefenen

2. Indien de indienstneming van buitenlands leidinggevend, commercieel of technisch personeel door een onderneming ingevolge de nationale wetgeving van de Overeenkomstsluitende Partij op wier grondgebied een zodanige onderneming wordt of is gevestigd aan een vergunning is onderworpen, neemt deze Overeenkomstsluitende Partij ten aanzien van die indienstneming een soepele houding aan bij het beschikken over aanvragen voor zodanige vergunningen, en houdt

daarbij rekening met het belang van een behoorlijk personeelsbeleid in het kader van de algemene leiding van een onderneming.

Ad artikelen 10 en 11

De verplichtingen vervat in artikel 11 vinden in afwijking van het bepaalde in artikel 10 toepassing te rekenen van de datum van inwerking-treding van deze Overeenkomst, met dien verstande dat Indonesië vóór dat tijdstip het Verdrag van Washington van 18 maart 1965 heeft bekrachtigd.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers dit Protocol hebben ondertekend.

GEDAAN te Djakarta, de zevende juli 1968, in tweevoud, in de Engelse taal.

*Voor de Regering van het
Koninkrijk der Nederlanden*
(w.g.) J. LUNS

*Voor de Regering van de
Republiek Indonesië*
(w.g.) A. MALIK

D. GOEDKEURING

Overeenkomst en Protocol behoeven ingevolge artikel 60, lid 2, van de Grondwet de goedkeuring der Staten-Generaal alvorens in werking te kunnen treden.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van Overeenkomst en Protocol zullen ingevolge artikel 24, eerste lid, van de Overeenkomst, juncto het gestelde in de inleidende alinea van het Protocol, in werking treden op de dag waarop de Overeenkomstsluitende Partijen elkaar door middel van de wisseling van diplomatieke nota's ervan in kennis stellen, dat aan de constitutionele eisen voor de inwerkingtreding van de Overeenkomst is voldaan. Zij worden echter ingevolge artikel 26 van de Overeenkomst voorlopig toegepast te rekenen van 7 juli 1968 af.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zullen Overeenkomst en Protocol ingevolge artikel 23 van de Overeenkomst, juncto het gestelde in de inleidende alinea van het Protocol, voor het gehele Koninkrijk gelden tenzij de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden in haar kennisgeving anders bepaalt.

J. GEGEVENS

Van het op 18 maart 1965 te Washington tot stand gekomen Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, naar welk Verdrag in artikel 11 van de onderhavige Overeenkomst en in het Protocol bij de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1966, 152. Zie ook *Trb.* 1966, 225.

Van het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Statuut van het Internationale Gerechtshof, naar welk Hof in artikel 22 van de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Stb.* F 321. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1965, 171.

Bij de parafering van de onderhavige Overeenkomst werden te 's-Gravenhage op 17 juni 1968 brieven gewisseld tussen de voorzitters van de Nederlandse en de Indonesische delegatie inzake onderscheidenlijk de registratie van patenten op uitvindingen in Indonesië en de agenturen van Nederlandse scheepvaartmaatschappijen in Indonesië. De tekst van deze brieven luidt:

Nr. I

The Hague, June 17, 1968.

Dear Mr. Thajeb,

With reference to the Agreement on Economic Cooperation between the Republic of Indonesia and the Kingdom of the Netherlands, initialed to-day, I have the honour to request your attention for the following.

During the preparatory talks, relating to the above-mentioned agreement it was explained to me that, although Indonesia is, as the Netherlands, member of the Convention of Paris for the Protection of Industrial Property of March 20, 1883, no law is in force in Indonesia, which protects inventions. Recently however a project of law on this subject has been introduced with the Indonesian Parliament. Pending the enactment of this law, applications for registration on a provisional basis of patents for inventions can be introduced with the Department of Justice, according to the Publication by the Minister of Justice, dated November 1, 1953. Provisional applications which are duly registered will be granted precedence after the law comes into force. After the entry into force, the registrations will be made public.

I explained to you that the absence of protection of inventions creates a situation of uncertainty which may hamper the application of new inventions or improved techniques by Netherlands investors into Indonesia.

In view thereof I would appreciate it very much if you would draw the attention of the Authorities concerned to the desirability of expediting as much as possible the procedure leading to the coming into force of the above-mentioned law.

Yours sincerely,
(sd.) VAN OORSCHOT

Mr. Ismael M. Thajeb
Chairman of the Indonesian
Delegation

II

The Hague, June 17, 1968.

Dear Dr. van Oorschot,

I have the honour to acknowledge the receipt of your to-day's letter, reading as follows:

(zoals in Nr. I)

I have the honour to confirm that I will draw the attention of my Authorities to the desirability of expediting as much as possible the procedure leading to the coming into force of the above-mentioned law.

Yours sincerely,
ISMAEL M. THAJEB

Dr. W. P. H. van Oorschot
Chairman of the Netherlands
Delegation

III

The Hague, June 17, 1968.

Dear Mr. Thajeb,

In connection with the discussions on the Agreement on Economic Cooperation between the Republic of Indonesia and the Kingdom of the Netherlands, which we initialed today, and with special reference to Article 2 of this Agreement dealing amongst others with the promotion of cooperation with regard to the appointment of agents and/or representatives, I would like to request your attention for the following.

As the situation is at present, the designation of agents in Indonesia by foreign, including Netherlands shipping companies, is subject to governmental regulations which limit the choice amongst five Indonesian

shipping companies. Furthermore, the implementation of this regulation, which in itself is considered restrictive by the Netherlands shipping companies, provides that a foreign shipping company, having chosen one of the five officially designated agents, is bound to use that same agent in all ports of Indonesia.

The Netherlands shipping companies consider that this situation hampers the efficient development of maritime relations. They urgently request that this situation be modified in such a way so as to allow greater freedom in the choice amongst available agents in the various ports.

I would greatly appreciate if you could exercise your good offices to ensure that this request is favourably considered by the Indonesian Authorities entrusted with the implementation of the pertinent regulations.

(sd.) VAN OORSCHOT

Mr. Ismael M. Thajeb
Chairman of the Indonesian
Delegation

IV

The Hague, June 17, 1968.

Dear Dr. van Oorschot,

I have the honour to acknowledge the receipt of your today's letter, reading as follows:

(zoals in Nr. III)

I have the honour to confirm that I will exercise my good offices to ensure that your request will be favourably considered by the Indonesian Authorities, entrusted with the implementation of the pertinent regulations.

Yours sincerely,

(sd.) ISMAEL M. THAJEB

Dr. W. P. H. van Oorschot
Chairman of the Netherlands
Delegation

Het Unieverdrag van Parijs van 20 maart 1883 tot bescherming van de industriële eigendom, naar welk Verdrag in brief nr. I wordt verwezen, is enige malen gewijzigd en wel laatstelijk op 31 oktober 1958 te Lissabon. De tekst van het herziene Verdrag is geplaatst in *Trb.* 1960, 13, de vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1962, 70.

Uitgegeven de tweede augustus 1968.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.